

**Instituut voor
Gezondheidszorg**

HERSTELPLAN 2.0.

Instituut/Dienst
Opleiding/Afdeling
Auteur(s)
Functie auteur(s)
Verantwoordelijk directeur
Datum
Status
(c) Hogeschool Rotterdam 2013

Instituut voor Gezondheidszorg
Bacheloroopleiding tot Verpleegkunde
Mw. mr.dr.s. E. de Bock
Onderwijsmanager
drs.J.J. van der Moolen
12 september 2013
definitief

INHOUDSOPGAVE

1. Administratieve gegevens	3
2. Inleiding	4
3. Verbetertraject algemeen	5
4. Verbetertraject Afstuderen	7
4.1. Spoor 1: Het verbeteren van de kwaliteit van de afstudeerwerkstukken	8
4.2. Spoor 2: de onderzoeksvaardighedenlijst	13
5. Slot	19
Bijlage 1: Opbouw leerdoelen onderzoeksvaardigheden in EBP en onderzoek	20
Bijlage 2: Beoordeling afstudeeronderzoek (afstudeeropdracht) Opleiding tot Verpleegkundige	24
Bijlage 2a: Toelichting op beoordelingscriteria afstudeeronderzoek Opleiding tot Verpleegkundige	27

1. Administratieve gegevens

Kenmerken van de instelling

Naam instelling	Hogeschool Rotterdam
Postadres	Museumpark 40, 3015 CX Rotterdam
Telefoon	010-7944141
Website	www.hogeschool-rotterdam.nl
Naam bevoegd gezag	Drs. M.J.G. Bormans, voorzitter College van Bestuur
Naam contactpersoon	Drs. J.J. van der Moolen
Functie	Voorzitter directie IVG
Postadres	Rochussenstraat 198, 3015 EK Rotterdam
Telefoon	010-7944623
e-mail	j.j.van.der.moolen@hr.nl

Basiskenmerken van de opleiding

Naam van de opleiding	Bacheloropleiding tot Verpleegkundige
Niveau/oriëntatie	hbo-bachelor
Studielast	240 EC
Graad	Bachelor of Nursing
Varianten	voltijd, deeltijd, duaal
Locatie	Rochussenstraat 198, 3015 EK Rotterdam

2. Inleiding

De Bacheloropleiding tot Verpleegkundige (kort: "verpleegkunde") is op 2 en 3 oktober 2012 gevisiteerd door de NQA. De leden van het panel gaven aan het eind van het bezoek aan dat de opleiding op standaard 3 niet voldoet. Na ontvangst van de rapportage in november, heeft de opleiding een herstelplan geschreven. Half december 2012 is dit verstuurd naar de NVAO.

De NQA gaf op dat moment aan dat zij het niet passend vond het herstelplan te beoordelen aangezien een hervisiteeractie in het verschiet lag.

In juli 2013 heeft de NVAO de opleiding gevraagd een herstelplan op te stellen en dit te bespreken met de NQA. Doel van het herstelplan is het doen toekennen van een herstelperiode door de NVAO, alsmede het verlengen van de accreditatietermijn tot en met 31 december 2014. In dit herstelplan treft u ook de voortgang aan van de verbeteringen die de opleiding direct na de visitatie in gang heeft gezet. In dat opzicht is dit herstelplan een werkelijke versie 2.0.

In het studiejaar 2012-2013 is veel gebeurd. In mei 2012 was reeds begonnen met het in gang zetten van een groot bestuurlijk en organisatorisch verbetertraject door de nieuwe onderwijsmanager(s). Daarnaast heeft het niet behalen van een voldoende op standaard 3 een grote schok teweeggebracht binnen het instituut. De opleiding heeft direct een plan geschreven en verbeteringen aangebracht rond het afstuderen.

Hoewel het verbeterplan zich richt op het behalen van standaard 3, vindt u in dit herstelplan ook een overzicht van maatregelen van organisatorische aard. Immers, ook de lage NSE-score was aanleiding tot verbetering. Door een veelheid aan maatregelen, heeft de opleiding een wending kunnen maken. Dit blijkt onder andere uit het feit dat de overall-score in de NSE afgelopen jaar gestegen is van 3.0 naar 3.3 voor de voltijd en 2.9 voor de deeltijd (was 2.8). Dit is nog niet de gewenste 3.7 maar het geeft wel aan dat de opleiding in een stijgende lijn zit.

Dit herstelplan beschrijft de activiteiten die de Bacheloropleiding tot Verpleegkundige onderneemt ten aanzien van de kwaliteitsverbetering met betrekking tot standaard 3. Wij beschrijven eerst de algemene maatregelen die wij hebben genomen om de kwaliteit van de opleiding te verbeteren. Daarna gaan we specifiek en uitgebreid in op het herstelplan voor de tekortkomingen zoals het panel die heeft signaleerd voor standaard 3.

3. Verbetertraject algemeen

In het afgelopen studiejaar is een veelheid aan maatregelen genomen. De maatregelen waren erop gericht om binnen de opleiding structuur aan te brengen en duidelijkheid over regels en procedures te creëren:

- *Verantwoordelijken benoemd*
In het schooljaar 2012-2013 is een doorstart gemaakt met het werken met leerarrangementverantwoordelijken (LAV'ers) die ieder verantwoordelijk zijn voor één onderwijssemester. Zij zijn verantwoordelijk voor inhoud én organisatie.
- *Organisatie en structuur zijn verstevigd*
Er zijn in de loop van het schooljaar jaarteam gemaakt. Twee LAV'ers geven leiding aan een jaarteam. De docenten in het jaarteam geven zoveel als mogelijk les in het betreffende jaar. Net voor de zomervakantie is besloten om de teams van jaar 3 en 4 samen te voegen tot één team. Dit omdat de minorperiode in jaar 4 valt en vrijwel alle docenten uit jaar 3 ook betrokken zijn bij het afstuderen.
De teams zijn het laatste kwartaal steeds zelfstandiger gaan werken. Zij zijn daarbij begeleid door coaches vanuit P&O. Zij hebben de bijeenkomsten van de jaarteam begeleid en de LAV'ers gecoacht.
Voor iedere cursus is een cursushouder aangesteld. De cursushouder is verantwoordelijk voor de inhoud van de cursushandleiding en de toets.
- *Relatie werkveld geïntensiveerd*
De relatie met het werkveld is op diverse terreinen geïntensiveerd, o.a. door het met regelmaat organiseren van werkveldconferenties (operationeel niveau), vier afstemmingsoverleggen (tactisch niveau) en twee bijeenkomsten van de beroepenveldcommissie (strategisch niveau). Alle grote werkgevers in de regio zijn hierbij betrokken. Ook hebben de instellingen vaste docenten als stagebegeleiders gekregen. Deze vaste contactpersonen hebben de samenwerking tussen de instelling en de opleiding sterk verbeterd.
- *Opleidingen geherstructureerd*
De deeltijdopleiding voor studenten met een mbo-V diploma is verlengd van 2 ½ naar 3 jaar. Studenten hebben een jaar overbrugging en stromen daarna in in jaar 3. De voltijd doorstroomopleiding voor studenten met een mbo-V diploma kent een half jaar overbruggingsprogramma, studenten stromen daarna in het tweede semester van jaar 2. Op deze wijze ontstaat meer samenhang in het programma en zijn verspringende routes (bijv. eerst een deel jaar 3 dan een deel jaar 2) verdwenen.
Tot slot is de vierjarige deeltijdopleiding (ook wel lekeninstroom genoemd) vanaf studiejaar 2013-2014 geheel afgestemd op de voltijdopleiding. Studenten in deeltijd maken dezelfde toetsen als de voltijders.
- *Didactiek opgepakt*
Seniormedewerkers van de lerarenopleidingen van de Hogeschool Rotterdam hebben bij alle docenten een lesbezoek afgelegd. Bij docenten waar dat nodig voor was, is extra coaching op didactische gebied gegeven. De docenten van de lerarenopleidingen hebben ook workshops en trainingen gegeven over activerende werkvormen. Dit jaar starten we met onderlinge lesbezoeken en intervisie.

- *Bedrijfsvoering is op orde gekomen*

In september 2012 is voor de Bacheloropleiding tot Verpleegkundige een tweede onderwijsmanager aangetrokken met als specifiek taakgebied de bedrijfsvoering. Dit heeft onder andere als resultaat een grote roosterrust. Ook zijn docenten meer op dezelfde vakken ingezet.

- *Beleid rond toetsen geïntensiveerd*

Al voor de komst van de visitatiecommissie, was de opleiding doende de toetsen te versterken. Voor alle cursussen zijn toetsmatrijzen opgesteld. Verder heeft de toetscommissie in 2012-2013 tien toetsen van verpleegkunde geanalyseerd. In het studiejaar 2013-2014 zal de commissie 12 toetsen onderzoeken. Afgesproken is dat de toetscommissie steeds in ieder kwartaal één toets zal onderzoeken die nog gegeven moet worden. Deze toets kan dan worden aangepast voordat de studenten hem daadwerkelijk gaan maken. Een van de kwaliteitsmedewerkers heeft vrijwel alle toetsen meegelezen en gecontroleerd. De toetscommissie heeft ook het afstuderen en de afstudeerprocedure onderzocht en daarover aanbevelingen gedaan.

Wat	Verantwoordelijkheden duidelijk benoemd Organisatie aangepast en meer structuur aangebracht Relatie met werkveld geïntensiveerd Didactiek aangepakt o.a. middels lesbezoeken, workshops en herziening toetsen
Wie	Onderwijsmanager
Wanneer:	Semester 1 en 2 studiejaar 2012-2013
Resultaat	Trots op opleiding komt terug bij docenten Strenger maar duidelijk Werkveld heeft vertrouwen uitgesproken Verbeterde toetsen Verbeterde lessen

Wat	Jaarteams ingevoerd Onderlinge lesbezoeken Stagebeoordeling compacter en meer gericht op Evidence Based Practice.
Wie	Onderwijsmanagers
Wanneer:	Semester 2 studiejaar 2012- 2013, semester 1 studiejaar 2013- 2014
Resultaat	Meer verantwoordelijkheid bij docenten

4. Verbetertraject Afstuderen

Direct na het bezoek van de visitatiecommissie heeft de opleiding een werkgroep ingesteld die als doel had de kwaliteit van het afstudeerwerkstuk te verbeteren en te borgen. De werkgroep bestond uit twee lectoren van het Kenniscentrum Zorginnovatie, een kwaliteitsmedewerker, de coördinator afstuderen en de onderwijsmanager. In aanvulling op de bevindingen van het visitatiepanel hebben de twee lectoren (dr. J. de Lange en dr. A. van Staa) een analyse gemaakt van een groot aantal afstudeerwerkstukken. Deze analyse is besproken in de werkgroep, wat geleid heeft tot de nodige aanbevelingen van de werkgroep aan directie en management. De bevindingen van de analyse waren:

- De omvang van het afstuderen in de geanalyseerde werkstukken is soms te groot in verhouding tot de tijd die er voor staat. Studenten volgen in semester 1 van het vierde studiejaar de minor van 30 studiepunten en starten in semester 2 met het afstuderen. In die periode zijn de studenten 3 dagen per week op stage. Twee dagen per week werken ze aan het afstudeerwerkstuk dat een totaal van 15 punten kent. De overige punten gaan naar de stage en het assessment.
- Het **karakter** van de afstudeerwerkstukken verschilt sterk. Sommige zijn vooral gericht op onderzoek, andere meer op implementatie. Als de focus ligt op onderzoek, is de implementatie niet in orde, en andersom. Door de grote focus op implementatie zijn sommige werkstukken onevenwichtig.
- De criteria van het **beoordelingsformulier** zijn onevenwichtig. De criteria sturen student en docent onvoldoende naar een methodologisch verantwoord onderzoek. Studenten krijgen relatief weinig punten voor de verantwoording van de gebruikte methodologie en relatief veel punten voor de conclusies en de implementatie.
- Een aantal **vraagstellingen** is zwak, met name door de breedte van de vraagstelling.
- De **literatuurstudies** zijn regelmatig van onvoldoende niveau.
- De **onderzoeksmethodieken** zijn niet altijd voldoende beschreven. Studenten weten vaak niet hoe een methode adequaat te beschrijven en toe te passen.
- De **manier van werken** is niet altijd duidelijk. Werkstukken kennen vele verschillende volgorden, de volgorde van de hoofdstukken is niet altijd navolgbaar.

De werkgroep doet de volgende aanbevelingen:

- *De omvang van de vraagstelling en doelstelling moet passen bij de beschikbare tijd.*
- *Vanaf de start van de opleiding dient het lezen van wetenschappelijke artikelen en het maken van samenvattingen aan bod te komen.*
- *De begeleider moet meer sturen in startfase, studenten zijn te lang bezig met het maken van de vraagstelling waardoor de uitwerking in gevaar komt.*
- *Student moet een 'groen-licht-moment' hebben voor het plan van aanpak.*
- *Er moet op het onderdeel 'vraagstelling' meer geoefend worden in de voorafgaande jaren.*
- *Opzet en criteria van het eindbeoordelingsformulier dienen te worden aangepast.*
- *De begeleiding op het onderdeel literatuurstudie moet worden verbeterd. Daartoe zullen de begeleiders verder worden geprofessionaliseerd.*
- *Studenten dienen de door hen gemaakte methodologische keuzes te verantwoorden.*
- *Studenten moeten in de afstudeerperiode workshops over de door hen gehanteerde onderzoeksmethode volgen.*

- *Het afstudeerwerkstuk kan worden gedefinieerd als een praktijkgericht onderzoek. Dit kan bijvoorbeeld een onderzoek in een instelling, een uitgebreide literatuurstudie, een evaluatie of een implementatie-onderzoek betreffen. Het is raadzaam minder de nadruk op het implementeren zelf te leggen.*
- *Het is van belang een vaste volgorde (hoofdstukken) vast te stellen waaruit het afstudeerwerkstuk bestaat.*
- *Het is belangrijk in de begeleiding op vastgestelde fasen aan te sturen waarbinnen de studenten werken aan hun afstudeerwerkstuk.*

Alle aanbevelingen zijn door directie en management in november 2012 integraal overgenomen. Op dat moment heeft de opleiding verpleegkunde het herstelplan 1.0 opgesteld. In het herstelplan is een tweesporen aanpak beschreven:

1. Het verbeteren van de kwaliteit van de afstudeerwerkstukken. Het eerste spoor was gericht op het onmiddellijk verbeteren van het niveau van het afstudeerwerkstuk van studenten vanaf studiejaar 2012-2013.
2. Het duidelijk positioneren van onderzoeksvaardigheden in het curriculum, zodat studenten beter voorbereid zijn op de eisen die gesteld worden aan de afstudeerwerken. Dit tweede spoor is gericht op het versterken van de onderzoeksvaardigheden in het gehele curriculum.

In het studiejaar 2012- 2013 zijn op basis van het eerste herstelplan veel maatregelen genomen. Deze maatregelen zijn hieronder beschreven. In de zomer 2013 is er een evaluatie geweest van het nieuwe afstuderen. Hier zijn verbeterpunten uitgekomen. Deze punten beschrijven wij onder het kopje reflectie.

4.1. Spoor 1: Het verbeteren van de kwaliteit van de afstudeerwerkstukken

Doel van spoor 1 is het borgen van voldoende niveau van de afstudeerwerkstukken. De hiervoor genoemde aanbevelingen van beide lectoren zijn met name in dit spoor opgenomen. Aansturing van dit spoor ligt bij de onderwijsmanager. De examencommissie heeft een toetsende rol bij het borgen van het eindniveau.

We noemen de belangrijkste punten van dit spoor:

- **Praktijkgericht onderzoek**

De afstudeeropdracht krijgt de vorm van een praktijkgericht onderzoek. De nadruk komt meer op onderzoek en minder op implementatie te liggen. Het onderzoek moet toepasbaar zijn in de praktijk, maar hoeft niet per definitie tot implementatie te leiden. In het nieuwe afstuderen is aanzienlijk meer aandacht gekomen voor het formuleren van de probleem- en vraagstelling. Waar docenten het voorheen als een leerproces van de student zagen om een onderwerp af te bakenen, is er nu meer sturing in de startfase van het onderzoek. Met de praktijk is overleg geweest over het strakker afbakenen van onderwerpen.

Wat	Strakker sturen op probleemstelling
Wie	Begeleidende docenten jaarteam 4
Wanneer	Eerste fase van het afstuderen, maart 2013
Resultaat	Beperktere vraagstelling passend bij de tijd die er voor staat

- **Beoordelingsformulieren**

Er is een nieuwe beoordelingssystematiek ontwikkeld met behulp van de ervaringen van andere opleidingen binnen IVG. Dat leidt er toe dat wordt uitgegaan van een vaste volgorde van de hoofdstukken van het afstudeerwerkstuk. Het beoordelingsdocument heeft een toelichting voor studenten waarin bij ieder criterium vragen zijn opgenomen. De student heeft daardoor meer inzicht in de denkwijze die nodig is bij het afstuderen. Zo is er veel meer aandacht voor de validering van de onderzoeksgegevens en de gehanteerde methodologie. Ook is de algemene toepasbaarheid van het onderzoek een onderdeel en zijn de resultaten en conclusies meer centraal komen te staan. Na de literatuurstudie moet de student aangeven welke implicaties de literatuurstudie voor de uitvoering van hun onderzoek heeft. In het hoofdstuk 'Discussie' reflecteren de studenten op het gehele proces van onderzoek doen. Deze reflectie op het eigen afstudeeronderzoek maakt in het nieuwe afstuderen integraal onderdeel uit van het afstudeerwerkstuk. Voorheen bestond dit uit een afzonderlijk document dat niet in de scriptie was opgenomen.

Het nieuwe beoordelingsformulier en de toelichting zijn als bijlage bijgevoegd.

Afstudeerwerkstukken moeten daarnaast aan vormvereisten voldoen alvorens ze voor beoordeling in aanmerking kunnen komen.

De nieuwe regeling gold al voor de studenten in de afstudeerfase in studiejaar 2012 – 2013.

Wat	Sturende beoordelingsformulieren
Wie	Werkgroep afstuderen
Gerealiseerd	December 2012
Resultaat	Studenten werken volgens vast stramien Alle onderdelen komen aan de orde Structureert het afstuderen

- **Fasering**

Met ingang van het afstuderen 2012-2013 bedraagt de tijd voor het afstuderen 20 weken. Naast het werken aan het afstudeerwerkstuk lopen de studenten in deze periode drie dagen per week stage.

Het maken van de afstudeerscriptie wordt opgedeeld in drie blokken:

- Fase 1: Vraagstelling, onderzoeksplan en literatuurstudie. Deze fase wordt aan de hand van een beoordelingsformulier beoordeeld, een voldoende beoordeling is voorwaardelijk om door te mogen gaan met de volgende fasen. Een GO / NO-GO derhalve, teneinde dit deel van het begeleidingstraject aan te scherpen. Onderdeel van fase 1 is het separaat beoordelen van de vraagstelling.
- Fase 2: Data verzamelen, verwerken en analyseren.
- Fase 3: Schrijven afstudeerwerkstuk.

Indien de student deze fasen volgens schema doorloopt, kan de opleiding het afstudeerwerkstuk voor de zomervakantie beoordelen. Indien de student vertraging oploopt in één van de fasen, zal de eindbeoordeling in een later stadium plaats hebben. Iedere stap heeft een doorlooptijd van 5 weken. Een vertraging op een van de stappen, leidt tot een vertraging van 5 weken.

Wat	Structureren van proces
Wie	Begeleidende docenten jaarteam 4
Gerealiseerd	Maart 2013 bij de nieuwe lichter afstudeerders
Resultaat	Volledige fasering van het afstuderen Studenten zonder voldoende onderzoeksplan, gaan niet door naar volgende fase

- **Wijze van beoordelen 2012-2013**

Iedere student heeft twee begeleiders toegewezen gekregen, één vanuit de praktijk en één vanuit de opleiding. De begeleider vanuit de praktijk heeft geen rol in het beoordelen van het plan van aanpak. Dit gebeurt door de begeleidende docent in samenspraak met een onafhankelijke docent.

Ter verhoging van het niveau zijn -in het studiejaar 2012/2013- hoofddocenten en medewerkers van het kenniscentrum mede-verantwoordelijk geweest voor de beoordeling van het plan van aanpak en de eindbeoordeling van de afstudeerwerkstukken. Er zijn vier zogenaamde kalibratiebijeenkomsten geweest. De eerste twee hadden als doel het beoordelen van de ingediende onderzoeksplannen. Steeds beoordeelden 2 docenten en een hoofddocent/lector het plan. Doel was het verhogen van de intercollegiale betrouwbaarheid bij het begeleiden en beoordelen van afstudeerwerkstukken en het borgen van intersubjectiviteit. Deze bijeenkomsten zijn succesvol verlopen. De bijeenkomsten sloten steeds af met een samenvatting en actiepunten door de lector. Daarna zijn er nog 2 bijeenkomsten geweest waarin de afstudeerwerken zijn beoordeeld.

Het duo van begeleider en onafhankelijke beoordelaar is ook verantwoordelijk voor de eindbeoordeling van het afstudeerwerkstuk. Bij de eindbeoordeling geeft iedere beoordelaar een eigen beoordeling. In samenspraak komen beide docenten vervolgens tot een gezamenlijke eindbeoordeling. Alle scripties met een 6, zijn ook beoordeeld door een lector / hoofddocent. In samenspraak is dan het eindcijfer bepaald.

In 2012 is ook de regel ingevoerd dat de student voor alle onderdelen van de scriptie een voldoende moet hebben. Het is niet meer mogelijk om bijvoorbeeld een 5 voor de samenvatting te compenseren met een 7 voor de resultaten. Verder zijn alle scripties met het eindcijfer 6 zijn door een derde beoordelaar beoordeeld. De beoordelaars hebben overleg over het eindcijfer. Dit is weergegeven in het eindcijferformulier.

Wat	Afstemmen van beoordeling en op hoger niveau brengen van beoordeling Kalibratiebijeenkomsten docententeam met kenniscentrum
Wie	docenten jaarteam afstuderen en senior medewerkers kenniscentrum
Wanneer	Alle fases: onderzoeksplan, data en scriptie
Resultaat	Eenduidige, onafhankelijke beoordeling op een hoger niveau

- **Reflectie**

Allereerst hebben wij afgelopen studiejaar ervaren dat de periode die voor het afstuderen beschikbaar is, kort is. Het eerst semester volgen de studenten een minor. Dit is hogeschool-breed verplicht. Studenten starten dus pas in februari met hun afstudeerproject. Omdat er in de minor geen stage mag worden gelopen, moeten ze hun afstuderen combineren met het stagelopen. Dit betekent dat studenten effectief 2 schooldagen per week aan hun afstuderen kunnen werken.

De andere uren besteden de studenten in zelfstudie-uren. Gevoegd bij het feit dat studenten ook nog een assessment moeten doen (samen met de stage goed voor 15 studiepunten), is het afstuderen een zware klus. En dat geven studenten ook volop aan.

In het lopende studiejaar, gaan wij daarom in een vroeg stadium (tijdens de minorperiode) met studenten aan de slag om een onderwerp te kiezen. Ook krijgen ze een uitgebreide voorlichting over de afstudeerprocedure.

Afgelopen studiejaar heeft de Bacheloropleiding tot Verpleegkundige ondersteuning gekregen vanuit de afdeling Onderwijs en Kwaliteit. Een medewerker met veel ervaring rond het opzetten van het afstudeerproces, is 3 dagen per week gedetacheerd bij de hbo-V. Op verschillende manieren heeft hij ondersteuning geboden bij het verbetertraject. Ook de evaluatie van de nieuwe werkwijze is van zijn hand¹.

Wat	Eerder starten met oriëntatie op onderwerp
Wie	Coördinator afstuderen
Wanneer	Te realiseren in december 2013
Resultaat	Studenten kunnen sneller effectief starten met afstuderen

- **Evaluatie**

Belangrijke conclusies uit de evaluatie zijn dat de nieuwe werkwijze heeft geleid tot meer duidelijkheid voor studenten en docenten over de eindcriteria. In de nieuwe werkwijze wordt de vraagstelling en de literatuurstudie in een vroeg stadium besproken en geven de beoordelaars een go/no go. Dit heeft geleid tot veel meer structuur voor studenten. Voorheen waren studenten soms erg lang bezig om hun vraagstelling te formuleren en af te bakenen. Het feit dat alle onderdelen voldoende moeten zijn, heeft ook bijgedragen aan een beter overall-beeld.

De nieuwe procedure en criteria hebben overigens tot gevolg gehad dat aanzienlijk minder studenten in de eerste lichting hun diploma hebben behaald. De verwachting is dat zij in het najaar hun diploma alsnog behalen.

- **Extern laten toetsen van procedure en eindniveau**

In het kader van externe borging, zijn diverse stappen genomen. Een hoogleraar van het EMC (prof.dr. J.M.W. Hazes) en een hoogleraar van de EUR (prof. dr. R.A. Bal) hebben in juni 2013 meegelezen met de nieuwe beoordelingsformulieren en de procedure beoordeeld. Ook hebben zij een aantal ingeleverde werkstukken gelezen. Zij gaven aan de procedure en de criteria duidelijk te vinden en zagen veel overeenkomsten met de criteria van de EUR. De beide hoogleraren gaven ook aan dat de opleiding wel heel weinig literatuur alvast voorschrijft aan studenten. Beide zijn gewend een deel van de literatuur direct aan te bieden en slechts een deel te laten zoeken. Sommige gelezen scripties deden niet onder voor de scripties van studenten van de EUR, van anderen vonden zij dat er veel herhaling inzat. Overigens kregen deze laatste scripties ook van de beoordelende docenten een onvoldoende.

Wat	Docenten en lectoren geven een beperkte literatuurlijst per onderwerp
Wie	Lectoren
Wanneer:	Juni 2013 besproken, ingevoerd september 2013
Resultaat	Studenten kunnen efficiënter en effectiever literatuur zoeken

¹ Smit, M.J., 2013. Evaluatie en advies afstudeeronderzoek ovk voorjaar 2013

• **Beoordeling scripties door hogeschool Zuyd**

Twee docenten van de Hogeschool Zuyd hebben ingeleverde scripties meegelezen. Afgesproken was dat er 10 zouden worden meegelezen, uiteindelijk zijn er 7 beoordeeld. Twee werden met eenzelfde cijfer beoordeeld, drie lager en twee scripties beoordeelde de Hogeschool Zuyd hoger. Een manager en een docent van het lectoraat van de Hogeschool Zuyd zijn 25 september 2013 op werkbezoek geweest mede om onze werkwijze te bespreken. De uitkomst van het meegelezen heeft er toe geleid dat het onderdeel methodologie nog extra aandacht krijgt in de begeleiding. Docenten zullen hier komend schooljaar ook nog extra scholing in gaan krijgen.

Wat	Meer aandacht voor methodologie
Wie	Docenten jaarteam 4
Wanneer	Te realiseren in studiejaar 2013-14
Resultaat	Hoger niveau van studenten op het onderwerp methodologie

Wijzigingen naar aanleiding van het afstuderen 2012 - 2013

De opleiding heeft het nieuwe afstuderen voortdurend besproken, intern en extern. Voor het studiejaar 2013-2014 zijn aan de hand daarvan een aantal aanscherpingen gedaan.

Een belangrijke aanvulling voor volgend jaar is dat studenten minder vrij worden gelaten in het kiezen van hun onderwerp. Afgelopen jaar hebben we gemerkt dat het werkveld regelmatig opdrachten aan studenten geeft met 'aanpalende' onderwerpen. Denk aan een onderwerp als 'hoe kan de werkdruk omlaag', 'wel of niet invoeren van leerafdelingen' of 'het verbeteren van de samenwerking tussen SEH en Intensive Care'. In de afstudeerpraktijk blijkt dat dit bijzonder lastige onderwerpen zijn voornamelijk omdat de relatie met het verpleegkundige beroep vrij ver weg ligt. Voor komend studiejaar is daarom besloten dat we gaan werken met onderwerpclusters.

Alle lectoren van het Kenniscentrum hebben een onderwerpcluster ingebracht. Iedere lector werkt samen met twee begeleidende docenten. Iedere docent begeleidt 8 a 10 studenten. Deze studenten werken aan eenzelfde onderwerp. De onderwerpen zijn: Evidence Based Werken (lector: C. Dekker), Patiëntveiligheid (lector C. Dekker), Wijkzorg (lector: H. Rosendal), Ouderen / dementie (lector: J. de Lange, T. Bakker), Zelfmanagement (lector: A. van Staa), Ketenzorg (lector: H. Torij), Preventie (lector: T. Voorham).

De rol van de lector is het inhoudelijke meedenken met de docenten rond 'hun' thema en het meebeoordelen van de vraagstellingen. Ook beoordelen zij met de docenten de onderzoeksplannen en de scripties. De lectoren begeleiden, op een enkele uitzondering na, zelf geen studenten.

Een tweede wijziging is dat studenten pas mogen starten met het afstuderen wanneer zij alle beroepsproducten en (op 2 kennistoetsen na) alle vakken hebben behaald. In het studiejaar 2012-2013 zagen we dat studenten soms aan het afstuderen begonnen terwijl er nog meerdere vakken dan wel beroepsproducten open stonden. Deze combinatie was te zwaar met als resultaat dat studenten geen van beide behaalden.

Wat	Invoeren van afstudeerthema's
Wie	Coördinator afstuderen in samenwerking met het kenniscentrum zorginnovatie
Wanneer:	Gerealiseerd in september 2013
Resultaat	Nog strakkere sturing op onderwerpen

Wat	Invoeren van een afstudeerdrempel
Wie	Coördinator afstuderen.
Wanneer:	Gerealiseerd in september 2013
Resultaat	Studenten zijn volledig gericht op afstuderen

Resume spoor 1

De Bacheloropleiding tot Verpleegkundige heeft in het studiejaar 2012-2013 ingrijpende wijzigingen doorgevoerd n.a.v. de visitatie. Wij noemen de volgende verbeteringen:

- Het aanbrengen van aanzienlijk meer structuur. Wij hebben zowel de inhoud als het proces meer gestructureerd.
- In de eerste weken een nadrukkelijke sturing op de onderzoeksvragen en de probleemstellingen.
- Een duidelijke fasering van het afstudeertraject: na 5 weken is er een go – no go moment en studenten zonder ‘go’ mogen niet door.
- Het beoordelingsformulier en de toelichting ondersteunen de student naar een doordacht afstudeerproduct.
- In het afstudeerproduct krijgen de methodologische onderbouwing en de literatuurstudie meer aandacht dan voorheen.

Deze activiteiten én de reeds ingezette activiteiten voor het studiejaar 2013-2014 zullen leiden tot gedegen en afgebakende probleemstellingen en vraagstellingen. Het doel is te komen tot uitvoerbare onderzoeken in de 16 weken die er voor staan. Wij zijn er van overtuigd dat de huidige afstudeerders sterkere conclusies en reflecties schrijven, die ook onderdeel zijn van het afstudeerwerkstuk. Door de aanzienlijke inbreng van het kenniscentrum en de intensievere samenwerking kunnen wij de kwaliteit van het afstuderen borgen.

4.2. Spoor 2: de onderzoeksvaardighedenlijn

Doel van spoor 2 is het opnemen van relevante onderzoeksvaardigheden op HBO-niveau in het curriculum en het versterken van de EBP-lijn. Groot voordeel bij het realiseren van de onderzoeksvaardighedenlijn binnen het curriculum is de hechte samenwerking met het kenniscentrum, waardoor brede en specifieke expertise direct beschikbaar is.

Direct na de visitatie, heeft de opleiding een werkgroep onderzoekslijn ingesteld. De werkgroep heeft haar werk aangevat in november 2012. De werkgroep bestond uit een lector, de coördinator afstuderen, een medewerker van het kenniscentrum en een medewerker van de Dienst Onderwijs en Kwaliteit. Gezamenlijk hebben zij een onderzoekslijn voor verpleegkunde opgesteld. Bij de uitwerking van de onderzoeksvaardighedenlijn heeft de opleiding aansluiting gezocht bij de beleidsvoornemens op hogeschoolniveau². Daarnaast is als afgeleide hiervan de Notitie Onderzoeksvaardighedenlijn IVG³ gebruikt.

We noemen de uitgangspunten van de onderzoeksleerlijn:

- *De onderzoekslijn moet zich uitstrekken van het eerste tot en met het vierde studiejaar.*
- *De inhoud van de onderzoekslijn is afgeleid van het beroepscompetentieprofiel en van de eindkwalificaties van de opleiding;*

² Handreiking Onderzoekslijn en de hbo-bacheloropleiding. Versie 1.2., september 2012

³ Notitie Onderzoeksvaardighedenlijn IVG, versie 003, juli 2012.

- De onderzoekslijn impliceert behalve kennis en vaardigheden op het gebied van onderzoek doen, ook het verwerven van een nieuwsgierige, kritische en onderzoekende houding;
- De onderzoekslijn is geïntegreerd in de praktijkgestuurde en kennisgestuurde leerlijn. Het onderzoek is altijd verweven met het onderwijs;
- Deelvaardigheden worden in de kennisgestuurde leerlijn aangeleerd volgens het principe "just in time";
- Andere principes bij het aanleren van deelvaardigheden zijn: gestuurd, checks, kleine opdrachten en voortdurende herhaling van kennis en skills;
- In elk studiejaar komt de gehele onderzoekscyclus en de bijhorende methodologie aan de orde. Vanaf het eerste studiejaar verrichten studenten dus praktijkgericht onderzoek (in de praktijkgestuurde leerlijn)⁴.

Als minimaal niveau voor afgestudeerde IVG-ers geldt volgens de Notitie Onderzoeksvaardighedenlijn:

De student is in staat om middels een (kleinschalig) praktijkgericht onderzoek verbetering aan te brengen in de beroepspraktijk. Het resultaat van de afstudeeropdracht laat een samenhangend geheel zien van een (onderzoeks)vraag, gevonden theorieën, methode, kritische discussie en door de student zelf geformuleerde conclusie.

Daaraan wordt het volgende toegevoegd:

Het IVG is op dit gebied bijzonder ten opzichte van de andere instituten. Professionals in de gezondheidszorg zijn afhankelijk van onderzoeksresultaten voor het evidence based handelen. Daarbij moet een HBO-professional zelf een bijdrage kunnen leveren aan het genereren van nieuwe evidentie⁵. Dat kan echter alleen als je zelf ervaring hebt met onderzoek doen, want vooral dan zal je mogelijkheden zien voor nieuw onderzoek. Daarom zijn zowel een onderzoekende houding, het evidence-based kunnen handelen, als het aanleren van onderzoeksvaardigheden voorwaardelijk voor de inhoud van curricula van de IVG-opleidingen.

Wat	Uitgangspunten van de onderzoeksleerlijn
Wie	IVG-werkgroep
Wanneer	november 2012
Resultaat	Uitgangspunten onderzoeksleerlijn verpleegkunde

Wat is de stand van zaken?

In het schooljaar 2012 – 2013 is een grote inspanning geleverd om de onderzoeksvaardigheden van studenten te versterken door het ontwerpen en (deels) implementeren van een leerlijn onderzoeksvaardigheden. Uitgangspunt is dat deze leerlijn integraal onderdeel is van de reguliere onderdelen van het curriculum van de Bacheloropleiding tot Verpleegkundige.

Het implementeren van de onderzoekslijn is een complexe opgave gebleken. Het gaat om vaardigheden die door studenten vaak als moeilijk worden ervaren. Denk aan vaardigheden als probleemanalyse, opstellen van een scherpe vraag- en doelstelling, het doen van literatuuronderzoek, concluderen en discussiëren, bondig rapporteren, etc. Daarnaast zijn er bij de implementatie van de onderzoeksleerlijn veel stakeholders binnen en buiten de opleiding betrokken.

⁴ Handreiking, geciteerd volgens Notitie Onderzoeksvaardighedenlijn IVG, versie 003, juli 2012, blz. 2

⁵ Notitie Onderzoeksvaardighedenlijn IVG, versie 003, juli 2012, blz. 2

Met de verschillende partijen zijn eerst twee hoofddoelen benoemd. De eerste is: de student kan 'Evidence Based werken'. De tweede is: de student kan op een methodische wijze een praktijkprobleem benaderen. Te samen maakt dit dat de student de competenties heeft om een 'reflective practitioner' te worden. Aan Evidence Based werken, is onlosmakelijk Klinisch Redeneren verbonden. Het een kan niet zonder het ander.

Om een praktijkprobleem methodisch te benaderen, zijn de volgende competenties nodig:

1. Het ontwikkelen van een onderzoekende, kritische houding
2. Informatievaardigheden kunnen toepassen
3. Projectmatig en methodisch kunnen werken en onderzoeken
4. Gegevens kunnen verzamelen en verwerken
5. Dit alles kunnen vastleggen, rapporteren, interpreteren en presenteren

Deze hoofdlerdoelen zijn vertaald naar de verschillende leerjaren, deze zijn opgenomen in bijlage 1. Dit vormt de basis voor de onderzoekslijn voor verpleegkunde voor de komende jaren. Het LOOV⁶ ontwikkelt dit jaar een vernieuwd opleidingsprofiel waar onderzoek ook deel van uitmaakt. Mogelijk dat bij het implementeren van dit opleidingsprofiel, de onderzoekslijn nog moet worden aangepast.

Direct na de visitatie hebben de cursushouders van semester 2 (cursusjaar 2012-2013) in hun onderwijs aanvullende opdrachten opgenomen die bijdragen aan de onderzoekslijn maar dan uiteraard wel passend bij de reeds vastgestelde toetscodes uit het examenprogramma. Zo moesten de studenten in het derde jaar voor hun beroepsproduct 'deskundigheidsbevordering' een extra literatuurstudie uitvoeren en zijn in het eerste jaar interviewvaardigheden toegevoegd. Deze interim-oplossing moest ervoor zorgen dat studenten al in het toen lopende studiejaar sterker werden voorbereid op het afstuderen.

In het studiejaar 2013-2014 zijn voor alle cursussen aanvullende opdrachten en eisen op het gebied van onderzoeksvaardigheden opgenomen. Zo maken de studenten in het eerste jaar een grote opdracht rond Evidence Based Werken waarbij ze zelf literatuur moeten opzoeken. De lector Evidence Based van het Kenniscentrum Zorginnovatie presenteert drie casus waarin de studenten een reëel probleem voorgeschiedeld krijgen. In tweetallen gaan ze op zoek naar literatuur, maken ze een analyse en presenteren ze die. De presentatie maakt onderdeel uit van de toets. In vrijwel alle opdrachten is meer aandacht voor probleemstellingen, gegevens verzamelen en vaardigheden als analyseren en concluderen. De opleiding is op dit moment bezig afstemming aan te brengen tussen de verschillende aanvullende opdrachten en eventuele minder in de aandacht staande onderwerpen nog een plek te geven.

⁶ LOOV: Landelijk Overleg Opleidingen Verpleegkunde

De onderzoekslijn zal in het studiejaar 2014-2015 volledig zijn geïmplementeerd.

Wat	Aanvullende opdrachten opnemen in onderwijs
Wie	Alle leerarrangementcoördinatoren
Wanneer	Direct na de visitatie, oktober 2012
Resultaat	Studenten werven meer kennis rond EBP en bouwen meer vaardigheden op rond onderzoek.

Wat	Ontwikkelen van de onderzoeksleerlijn verpleegkunde
Wie	Werkgroep onderzoeksleerlijn.
Wanneer	Gerealiseerd in juni 2013
Resultaat	Per leerjaar zijn de doelen benoemd. De doelen bouwen op naar het afstudeerniveau.

Wat	Implementeren van de onderzoeksleerlijn verpleegkunde
Wie	Leerarrangementcoördinatoren en jaarteam
Wanneer	Periode september 2013- maart 2014
Resultaat	Alle docenten en studenten herkennen de onderzoeksleerlijn en kunnen een klein praktijkgericht onderzoek doen.

De beroepsproducten

Ieder LeerArrangement (kwartaal of blok) bestaat uit een aantal cursussen. Wanneer de studenten stage lopen, maken zij in iedere stage voor de cursus verpleegkunde een zogenaamd beroepsproduct. Een beroepsproduct is een opdracht waarin studenten theorie en praktijk integreren. Aan de hand van de theoretische lessen onderzoeken de studenten praktijksituaties en maken ze –afhankelijk van het leerarrangement- bijvoorbeeld een verpleegplan, een anamnese, een verbeterplan of een preventieplan. Het beroepsproduct is een methodische aanpak van een praktijkvraagstuk.

De opleiding kent de volgende beroepsproducten:

- Leer jaar 1: het verpleegplan, het levensverhaal (anamnese)
- Leerjaar 2: psychiatrie is overal, ketenzorg en in semester 2 is er PMG (multidisciplinair project met alle opleidingen binnen IVG)
- Leerjaar 3: kwaliteitsplan en implementatieplan, preventieplan en deskundigheidsbevordering
- Leerjaar 4: minorproject en afstuderen.

Veel van de onderzoeksvaardigheden komen aan bod bij het maken van de beroepsproducten. Om de onderzoeksvaardigheden herkenbaar te laten zijn voor studenten en om tot een meer eenduidige manier van beoordelen te komen, is één format voor alle beoordelingsformulieren voor beroepsproducten ontwikkeld voor alle beroepsproducten. Dit formulier sluit aan bij de doelen uit de onderzoekslijn en de beoordeling van het afstuderen. Op die manier ontstaat er een logische route naar het beroepsproduct 'Afstudeeronderzoek'.

Wat	Eén formulier voor beoordeling beroepsproducten
Wie	Werkgroep onderzoeksvaardigheden
Wanneer	september 2013
Resultaat	Studenten herkennen onderzoeksvaardigheden Er is een eenduidige, in zwaarte opbouwende, beoordeling van de beroepsproducten

Professionalisering

In het studiejaar 2012- 2013 zijn er 3 studiedagen geweest rond het thema onderzoeksvaardigheden en toetsing van onderzoeksvaardigheden. In de eerste bijeenkomst heeft lector Daan Andriessse een referaat gehouden over 'de onderzoekende student'. Daarna is de onderzoeksleerlijn IVG gepresenteerd. Docenten hebben in workshops gewerkt aan 'informatievaardigheden', 'onderzoeksvragen formuleren' en 'literatuur : wat wel en wat niet'.

Op de tweede studiedag stond het nieuwe afstuderen centraal. Met de docenten zijn de onderdelen van het nieuwe beoordelingskader extensief besproken. De lectoren hebben een toelichting gegeven en verschillende 'oude' scripties zijn getoetst aan het nieuwe beoordelingskader.

Op de laatste studiedag hebben de teams een eerste stap gezet met het vertalen van de leerlijn naar de eigen cursussen. Op dat moment bleek nog eens dat het lastig is om doelen als 'de kritische houding ' per jaar en precies te concretiseren en te toetsen.

In het kader van de professionalisering van onderzoeksvaardigheden, is de samenwerking met het kenniscentrum geïntensiveerd. Drie docenten van de Bacheloropleiding tot Verpleegkundige hadden reeds een gedeelde aanstelling bij de Bacheloropleiding tot Verpleegkundige en het kenniscentrum (Hooft, Jedeloo, Schikhof). Aanvullend zijn nu twee docenten voor het komende studiejaar één dag per week gedetacheerd bij het kenniscentrum om daar te participeren in onderzoek. Een derde docent participeert 2 dagen per week in een extern groot onderzoek . Met ingang van dit jaar is er daarnaast een nieuwe docent aangetrokken die deels in het kenniscentrum werkzaam is en deels bij de Bacheloropleiding tot Verpleegkundige, zij heeft de uitdrukkelijke rol om de onderzoekslijn af te stemmen met het kenniscentrum. De afspraak met het kenniscentrum is dat er ieder jaar 2 à 3 docenten gedetacheerd zullen zijn bij het kenniscentrum.

Alle nieuw aangetrokken docenten zijn mastergeschoold.

In de gesprekscyclus van docenten is de aanwezigheid van onderzoekscompetenties onderwerp van gesprek.

Wat	Professionaliseren docenten
Wie	Onderwijsmanager
Wanneer	Doorlopend vanaf november 2013 naar het studiejaar 2013-2014
Resultaat	Op onderzoeksvaardigheden geschoolde docenten Docenten met ervaring in het doen van onderzoek

Relatie werkveld

Met het werkveld is gesproken over de toepassing van onderzoeksvaardigheden door studenten en hun begeleiders op de werkplek. Het werkveld is betrokken bij de keuze van de onderzoeksthema's. De hoofden praktijkopleiding hebben aangegeven dat hun collega's 'wel eens moeite hebben met het vinden van geschikte onderwerpen'. Zij staan daarom achter de keuze om de onderwerpen te clusteren en te begeleiden vanuit het lectoraat. De genoemde thema's spelen in veel instellingen. Instellingen profiteren daarmee ook van de kennis en kunde van het kenniscentrum, de docenten en de studenten.

In onze regio zijn 3 ziekenhuizen met een eigen onderzoekprogramma: het Erasmus Medisch Centrum, het Sint Franciscus Gasthuis en het Albert Schweitzer Ziekenhuis. De Parnassiagroep (psychiatrie) heeft een eigen onderzoeks- en opleidingscentrum en ook hebben zij een eigen onderzoekslijn (onder andere het thema "dwang en drang"). Studenten kunnen te allen tijde ook bij een van deze onderzoekslijnen aansluiten.

Wat	Overleg met werkveld
Wie	Onderwijsmanager
Wanneer	Direct na visitatie, doorlopend tot huidig studiejaar.
Resultaat	Een geïnformeerd werkveld Coherente opdrachten vanuit het werkveld

Resume spoor 2

De al uitgevoerde acties in het vorig studiejaar en de activiteiten van dit studiejaar, zullen leiden tot:

- Een voor studenten heldere indeling en zichtbare opbouw van de onderzoekslijn;
- Beginnende beroepsbeoefenaren die Evidence Based werken;
- Toepassing van onderzoeksvaardigheden in alle leerjaren en alle leerarrangementen.

Wij zijn er van overtuigd dat zowel studenten, docenten als het werkveld de kritische houding van de 'reflective practitioner' zullen herkennen.

5. Slot

In het (concept-)rapport van het visitatiepanel is met enige regelmaat sprake van EBP en onderzoeksvaardigheden. Een citaat:

Het [panel] constateert dat de opleiding sinds 2009 meer aandacht voor EBP en onderzoeksvaardigheden heeft ingebouwd. Het panel is positief over deze ontwikkeling en verneemt van vertegenwoordigers van het werkveld dat groei zichtbaar is in de vaardigheden van studenten op dit terrein. Ook komt vanuit de gesprekken met huidige eerste- en tweedejaarsstudenten het beeld naar voren dat EBP en onderzoeksvaardigheden nadrukkelijker in het gehele programma zijn verankerd, ten opzichte van de jaren daarvoor. De aandacht daarvoor is in de huidige situatie explicieter, waar dit voorheen impliciet en verpakt werd behandeld. (...) In het studiejaar 2012-2013 gaat die ontwikkeling door. Zo is het voornemen van de opleiding om in de minorfase extra aandacht te schenken aan de vraagstelling in een (praktijkgericht) onderzoek. De versterking en inbedding van EBP en onderzoeksvaardigheden dient door de opleiding bestendig en geborgd te worden, aldus het panel.⁷

Directie en management stelden in november 2012 vast, dat het visitatiepanel oog en oor heeft gehad voor hetgeen toen inmiddels in gang was gezet en wat in een relatief korte periode al was bereikt. De opleiding heeft in het studiejaar 2012-2013 haar inspanningen geïntensiveerd. In dat jaar is al veel resultaat geboekt. In 2013-2014 zal de opleiding verpleegkunde de reeds ingezette lijn verder doortrekken. Het is daarom belangrijk dat ook scripties ook 2013-2014 kunnen worden meegenomen in de her-visitatie. De opleiding is ervan overtuigd dat met het nu ingezette beleid de studenten afstudeerproducten op voldoende hbo-niveau zullen maken. Daarmee zal de opleiding kunnen voldoen aan standaard 3.

⁷ Hogeschool Rotterdam. Opleiding tot Verpleegkundige. Beperkte opleidingsbeoordeling. NQA. [conceptversie], blz. 16.

Bijlage 1: Opbouw leerdoelen onderzoeksvaardigheden in EBP en onderzoek

Dit document is gebaseerd op eerder gemaakte documenten over de onderzoeksleerlijn (Onderzoeksleerlijn HBO-V en Boks onderzoeksleerlijn IVG)

Het bevat twee onderdelen, die als basis dienen voor de verdere implementatie van de onderzoekleerdoelen in het bestaande curriculum.

1. Algemene leerdoelen 1 en 2 - evidence based practice per jaar
2. Algemene leerdoelen A t/m E - methodisch beantwoorden van praktijkvragen per jaar

Algemene leerdoelen m.b.t. EBP (evidence based practice)

Deze leerdoelen worden getoetst op basis van gemaakte verpleegplannen en uitvoering van “dagelijkse” verpleegkundige handelingen in bijvoorbeeld KPB’s of verpleegkundige vaardigheidsoopdrachten.

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4
1 Evidence based handelen	<p>Kennen van de bronnen voor evidence, zoals: (landelijke) richtlijnen, reviewartikelen (in wetenschappelijke tijdschriften)</p> <p>Kennis over informatiebronnen t.a.v. professionele ervaringen en cliënten- perspectief (patiëntenverenigingen, beroepsverenigingen)</p> <p>Vragen naar ervaringen van collega’s en begeleiders</p> <p>Vragen aan en luisteren naar voorkeuren van cliënten</p>	<p>Verschillende niveaus van evidence kunnen herkennen en bespreken</p> <p>Een betoog opbouwen t.a.v. van de beste de zorg aan een cliënt op basis van een monodisciplinaire richtlijn, ervaringen van professionals en de voorkeur van de cliënt.</p>	<p>Gebruiken van bronnen t.a.v. evidence, professionele ervaringen en cliëntenvoorkeur.</p> <p>Een betoog opbouwen t.a.v. van de beste zorg aan een groep cliënten op basis van een multidisciplinaire richtlijn, ervaringen van professionals en de voorkeur van de cliënt.</p> <p>Inzicht tonen in de samenwerking met andere disciplines t.a.v. evidence based handelen.</p>	<p>Verpleegkundig handelen baseren op het huidige beste bewijsmateriaal, daarbij professionele kennis en ervaringen integreren met de wens en voorkeur van de patiënt met het beste bewijsmateriaal.</p> <p>Kunnen participeren in ontwikkeling van zorgpaden en ketenzorg.</p>
2 klinisch redeneren	<p>Casusbeschrijving lezen en belangrijke gegevens eruit halen. Vragen formuleren over de situatie van de cliënt.</p> <p>Bekende, aangeboden, kennis (geneeskunde, verpleegkunde, sociale wetenschappen) herkennen en benoemen in de stage.</p> <p>Beschrijven van eigen observaties van een patiënt, Vergelijken van de toestand van</p>	<p>Verwoorden van een casus van een patiënt (uit eigen stage) in verpleegkundig/medisch vakjargon. Hierin wordt een duidelijke relatie gelegd tussen geobserveerde verschijnselen en etiologie, verwachte gevolgen, medisch beleid. Voor- en nadelen van mogelijke verpleegkundige handelwijzen benoemen. Gebruiken van wetenschappelijke bron (richtlijn, review</p>	<p>Verwoorden van een casus van een patiënt (uit eigen stage) in verpleegkundig/medisch vakjargon. Hierin wordt een duidelijke relatie gelegd tussen geobserveerde verschijnselen en etiologie, verwachte gevolgen, medisch beleid.</p> <p>Beargumenteerde keuze voor een verpleegkundige handelwijze op basis van meerdere wetenschappelijke bronnen van verschillende</p>	Idem

de cliënt/ casusbeschrijving met de geleerde theorie. Verpleegplan schrijven voor een laag-complexe patiëntsituatie op basis van gegeven casus of op basis van stage ervaringen.

artikel) om handelwijze te onderbouwen. Tevens kan je deze gegevens verwoorden in gangbaar taalgebruik.

achtergrond (medisch, gedragswetenschappen, verpleegkundig). In deze keuze wordt tevens afgestemd met andere disciplines. Tevens kan je deze gegevens verwoorden in gangbaar taalgebruik.

Algemene leerdoelen m.b.t. methodisch beantwoorden van praktijkvragen

Deze leerdoelen worden getoetst middels projectmatige opdrachten, bijvoorbeeld het maken van kwaliteitsplannen, verbeterplannen of onderzoek of hiervoor ondersteunend onderwijs.

[O] = specifiek voor onderzoek | *cursief* = ondersteunend onderwijs

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4
A Een onderzoekende, kritische Houding tonen	Relevante kritische vragen stellen aan de docent bij het ontwikkelen van eenvoudige beroepsproducten over de aanpak op details, actief zoeken naar onderbouwing van een eigen bewering of mening, onderbouwd reageren op een tegengestelde mening Feedback vragen. Reflecteren op eigen gedrag.	Relevante, kritische vragen stellen aan docent, patiënt en opdrachtgever over de situatie, het probleem en de aanpak. In samenspraak met docent tot een onderbouwde conclusie komen. Een betoog kunnen opbouwen om beweringen te onderbouwen. Reflecteren op eigen gedrag met behulp van feedback van anderen.	Gedurende het hele project / proces, informatie, aanpak, resultaten (eigen werk en dat van anderen) in samenspraak met docent en collega's ter discussie stellen en beoordelen vanuit verschillende perspectieven (waaronder i.i.g. het patiëntenperspectief.) Adequaat reflecteren op eigen gedrag en kunnen communiceren over / feedback geven op gedrag van anderen.	Gedurende het hele project / proces, informatie, aanpak, resultaten (eigen werk en dat van anderen) op eigen initiatief ter discussie stellen en beoordelen vanuit verschillende perspectieven (waaronder i.i.g. het patiëntenperspectief.) Op professionele wijze reflecteren op eigen gedrag en kunnen communiceren over / feedback geven op gedrag van anderen.
B Informatievaardigheden toepassen	Op basis van gegeven zoekvraag basis-informatie vinden in: <ul style="list-style-type: none"> de mediatheek basis-internetbronnen standaard-webzoekmachines vaktijdschriften zoals Nursing En de gevonden informatie bespreken, samenvatten of presenteren Bronnen correct vermelden.	Op aangegeven momenten in het project / proces onder begeleiding zoekstrategie bepalen en informatie verzamelen uit betrouwbare bronnen, wetenschappelijke databases door Gevonden informatie beoordelen op relevantie en betrouwbaarheid en samenvatten ten behoeve van verwerking in een verslag.	Gedurende het hele project / proces in overleg met collega-studenten zoekstrategie bepalen, op basis hiervan relevante informatie verzamelen uit gevarieerde nationale/internationale bronnen, waaronder Engelstalige en wetenschappelijke. Gevonden informatie onder begeleiding beoordelen op kwaliteit en methodiek.	Gedurende het hele project / proces op eigen initiatief zoekstrategie bepalen, op basis hiervan relevante informatie verzamelen uit gevarieerde nationale/internationale bronnen, waaronder Engelstalige en wetenschappelijke. Gevonden informatie zelfstandig beoordelen op kwaliteit en methodiek.

<p>C Plannen (Werkplan; onderzoeksplan; projectplan) o.b.v. probleemanalyse</p>	<p>In de eigen studiegroep effectief samenwerken: taak verkennen, doel bepalen. Rollen verdelen, terugkoppelen, voortgang bewaken, afronden Oorzaken en gevolgen van problemen kunnen beschrijven</p> <p><i>[O] Kennen van de empirische cyclus en belangrijkste termen die in onderzoek worden gebruikt.</i></p>	<p>De te analyseren situatie beschrijven vanuit verschillende perspectieven, waarvan minimaal het patiëntenperspectief. Een in hoofdlijnen gegeven projectplanning verder detailleren (faseren, taken verdelen, overleg met opdrachtgever plannen)</p> <p><i>[O] Kennen van de empirische cyclus, stappen van praktijkgericht onderzoek, en de belangrijkste methoden van kwantitatief en kwalitatief onderzoek, deze herkennen in gegeven onderzoek.</i></p>	<p>Een project vanuit een vraagstelling plannen (faseren, taken verdelen, overleg met opdrachtgever plannen) [O] In teamverband op basis van een gegeven onderzoeksvraag onder begeleiding van een docent bepalen van onderzoeksplan (motivatie van keuze van gegevensverzameling, selectie van respondenten, analysemethode)</p>	<p>[O] Zelfstandig een praktijkvraag/-probleem naar een onderzoeksvraag vertalen door het maken van een probleemanalyse op basis van literatuuronderzoek en andere bronnen, en op basis hiervan een onderzoeksplan maken. (motivatie van keuze van gegevensverzameling, selectie van respondenten, analysemethode)</p>
<p>D Gegevens verzamelen en verwerken</p>	<p>[O] gebruiken van bestaande gestructureerde vragenlijsten.</p> <p><i>Belangrijkste soorten gegevens herkennen</i> <i>[O] Kennen van de basis theorie en terminologie van onderzoek</i></p>	<p>Informatie en gegevens verzamelen volgens planning. [O] Op basis van gegeven onderzoek de gebruikte methode herkennen Gevalideerd meetinstrument gebruiken [O] Interviews afnemen, transcriberen en onder begeleiding kiezen voor een verwerkingsmethode en deze toepassen.</p> <p><i>[O] Basisstatistiek op gegevensreeksen kunnen toepassen.</i> <i>[O] Een onderzoeksmethode in praktische termen kunnen uitleggen;</i> <i>Voor/ nadelen van verschillende dataverzamelingsmethoden (interviewsoorten) kunnen noemen.</i></p>	<p>Informatie en gegevens verzamelen volgens planning. Meetinstrumenten gebruiken ten behoeve van beantwoorden van een praktijkvraag [O] In teamverband op basis van een onderzoeksplan kwantitatieve en/of kwalitatieve gegevens verzamelen en (statistisch) verwerken.</p>	<p>Meetinstrumenten gebruiken ten behoeve van beantwoording van praktijkvraag. [O] Zelfstandig op basis van een onderzoeksplan kwantitatieve en/of kwalitatieve gegevens verzamelen en (statistisch) verwerken.</p>

E Vastleggen, rapporteren, interpreteren en presenteren

Literatuursamenvatting maken en presenteren.

Casussen beschrijven, zorgplan schrijven.

Verslagen/opdrachten volgens de schrijfwijzer (opbouw, taalgebruik, bronvermelding, etc.)

Herkennen van opbouw van een artikel in een vaktijdschrift en een wetenschappelijk tijdschrift.

Beknopte literatuurstudie beschrijven a.d.h.v. een vraag (vergelijken van bronnen, resultaten, relevantie, leemtes).

Onder begeleiding ordenen en verwerking van gegevens en deze beschrijven in een beknopt verslag, waarbij en uitspraak wordt gedaan over de generaliseerbaarheid van de gegevens

[O] Vergelijking maken tussen literatuurstudie en onderzoeksgegevens en een eigen mening geven over de betekenis van deze gegevens.

Schrijven volgens schrijfwijzer en presenteren op aansprekende wijze in de lesgroep

In een groep verwerking van onderzoeksgegevens beschrijven in een verslag en een eigen mening geven over de betekenis van deze gegevens.

Schrijven volgens schrijfwijzer.

Presenteren op aansprekende en methodische wijze in de lesgroep en op de stage-afdeling

[O] Uitgebreidere literatuurstudie beschrijven a.d.h.v. een gegeven onderzoeksvraag, waarbij en uitspraak wordt gedaan over de generaliseerbaarheid van de gegevens..

Proces, methode en resultaten van onderzoek en van ontwikkeling van verpleegkundige beroepsproducten vastleggen, interpreteren en bediscussiëren en hierover rapporteren en presenteren.

Onderzoeks-/projectresultaten kunnen rapporteren op een bondige, heldere, methodische manier.

Onderzoeks-/projectresultaten kunnen presenteren op een methodische aansprekende manier en deze presentatie afstemmen op de doelgroep.

Bijlage 2: Beoordeling afstudeeronderzoek (afstudeeropdracht) | Opleiding tot Verpleegkundige

Toetscode OVKBAD01P4

Student	beoordelaar
Naam	Naam
Studentnummer	Handtekening
Titel onderzoek	Datum

Voor nadere toelichting op de criteria en beoordeling: zie bijgevoegd document "Toelichting op beoordelingscriteria afstudeeronderzoek Opleiding tot Verpleegkundige"

Onderdeel (hoofdstuk)	Criterium	Toelichting beoordeelaar	Cijfer (1 – 10) NB alleen hele cijfers
• Aspecten 1a Opmaak <ul style="list-style-type: none"> • Verzorging verslag 	Verslag is verzorgd en toegankelijk		1x (1a, 1b en 1c samen)
1b Voorwoord <ul style="list-style-type: none"> • Motivatie • Dankbetuiging 	Helder beschreven persoonlijke motivatie		
1c Literatuurlijst	Literatuurlijst volgens schrijfwijzer		
2 Samenvatting <ul style="list-style-type: none"> • Doelstelling • Vraagstelling • Setting • Participanten • Methoden • Resultaten • Conclusie • Aanbeveling 	Samenvatting helder, volledig (bevat alle belangrijke aspecten uit het rapport) maar bondig (geen onbelangrijke details)		1x
3a Aanleiding <ul style="list-style-type: none"> • Aanleiding • Probleemanalyse 	Aanleiding is helder geformuleerd en bevat een duidelijk omschreven probleem op basis van probleem-analyse		1x (3a en 3b samen)
3b Doelstelling van het onderzoek	Doelstelling is duidelijk geformuleerd en komt voort uit de aanleiding / het probleem		

3c Vraagstelling <ul style="list-style-type: none"> • Hoofdvraag • Afgeleide deelvragen 	Vraagstelling is duidelijk geformuleerd, volgt uit de doelstelling, is eenduidig, open gesteld, is opgedeeld in 3 – 5 deelvragen en leent zich voor beantwoording in de gegeven tijd	1x (3c en 3d samen)	
3d Relevantie van het onderzoek <ul style="list-style-type: none"> • Relevantie van de vraag voor het beroep • Indeling onderzoeksverslag 	De relevantie van het onderzoek is duidelijk geformuleerd en gezien vanuit beroepsprofiel, beroepspraktijk en eigen visie. Duidelijke vooruitblik op onderzoeksverslag		
Onderdeel (hoofdstuk) <ul style="list-style-type: none"> • Aspecten 	 criterium	Toelichting beordelaar	Cijfer (1 – 10) een hele cijfers
4 Literatuurstudie <ul style="list-style-type: none"> • Zoekvraag / deelvragen • Zoekstrategie • Bronnen • Zoekresultaten t.b.v. deelvragen • Bronvermelding • Kritische interpretatie • Schematische weergave resultaten • Antwoord op vraag vanuit literatuur • Implicaties voor praktijkonderzoek 	Er zijn duidelijke zoekvragen vanuit de vraagstelling, zoekstrategie is verantwoord, minimaal 8 (semi)wetenschappelijke bronnen, 2 artikelen, minstens 2 Engelstalig, resultaten zijn per deelvraag gestructureerd en elk gekoppeld aan bron, informatie is kritisch geïnterpreteerd, schematisch weergegeven met passende citaten. Evt resterende kennishiaten zijn aangegeven. Implicatie voor vervolgonderzoek is aangegeven.		1x
5 Methode Toelichting en Verantwoording: <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeksmethodiek • Methode dataverzameling • Planning Toelichting: <ul style="list-style-type: none"> • Ethische aspecten • Data-analyse • Meetinstrumenten • Onderzoekskwaliteit 	De hiernaast gegeven aspecten van het onderzoeksdesign en –methoden zijn duidelijk toegelicht en verantwoord		1x
6 Resultaten <ul style="list-style-type: none"> • Beschrijving • Structuur 	Onderzoeksresultaten zijn duidelijk en objectief beschreven en overzichtelijk weergegeven (tabellen; citaten)		1x

<p>7 Conclusie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antwoord op deelvragen en hoofdvraag • Bijdrage aan doelstelling 	<p>Er is duidelijk beschreven of en in hoeverre het onderzoek de vraag / deelvragen beantwoordt en bijdraagt aan doelstelling</p>	<p>1x</p>
<p>8 Discussie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vergelijking resultaten met literatuur • Sterke en zwakke kanten onderzoek • Betekenis resultaten voor de praktijk • Waarde voor de opdrachtgever (o.b.v. feedback) • Generaliseerbaarheid • Aanbevelingen • Vernieuwendheid, originaliteit en haalbaarheid aanbevelingen • Evt. vervolgonderzoek • Reflectie op werkwijze, proces en leren 	<p>De hiernaast gegeven aspecten zijn onderbouwd en duidelijk bediscussieerd (= kritisch beschouwd en afgewogen), wat leidt tot aanbevelingen. Er is een onderbouwde, kritische reflectie op de resultaten en de eigen werkwijze</p>	<p>2x</p>
<p>Ruimte voor algemene toelichting beoordelaar</p>		<p>SCORE (cijfers opgeteld)</p>
<p>NB: wanneer EEN van de onderdelen met 5 of lager wordt beoordeeld, is het cijfer maximaal een 5</p>		<p>Cijfer (= score / 10, afronden op geheel cijfer)</p> <div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 50px; margin-left: 20px;"></div>

Bijlage 2a: Toelichting op beoordelingscriteria afstudeeronderzoek Opleiding tot Verpleegkundige t.b.v. afstuderen start februari 2013 / toetscode OVKBAD01P4

Dit document is bestemd voor afstudeerders en begeleidende docenten. Het beschrijft waaraan de onderdelen van de afstudeerscriptie moeten voldoen.

- Als student kun je het gebruiken om te bepalen hoever je gevorderd bent met je onderzoek en je scriptie.
- Als begeleidend docent kun je het gebruiken om de student te bevragen op zijn vordering, en om het werk uiteindelijk te kunnen beoordelen.

Je schrijft het afstudeeronderzoek individueel, omdat je moet kunnen aantonen dat je “zelfstandig een onderzoek kunt uitvoeren”.

Inlevervoorwaarden Onderzoeksplan en Onderzoeksrapport

Titelpagina

- Bevat een ondertitel en dekt de lading
- Naam en studentnummer vermeld
- Vermelding “Opleiding tot Verpleegkundige Hogeschool Rotterdam”
- Naam opdrachtgever (met evt. titulatuur)
- Naam begeleidend docent (met titulatuur)
- Datum

Inhoudsopgave

Literatuurlijst

- Alfabetisch volgens schrijfwijzer
- Genummerde bijlagen

Lay-out en spelling

- Lay-out verzorgd
- Stijl en spelling correct
- Omvang Maximaal 15.000 woorden (Excl. bijlagen; dit is normaal gesproken rond de 25 - 30 pagina's)
- Lettertype Arial 11pt of vergelijkbaar
-

Het uiteindelijke eindcijfer voor het afstudeeronderzoek wordt als volgt bepaald:

Elk onderdeel 1 t/m 9 wordt beoordeeld met een geheel cijfer 1 t/m 10.

Uit de deelcijfers van alle onderdelen wordt het eindcijfer berekend. NB: Het hoofdstuk ‘discussie’ telt hierin **2x** mee.

Alle onderdelen 1 t/m 9 moeten met een 6 of meer zijn beoordeeld, anders is het eindresultaat **maximaal een 5** (dus onvoldoende), ook al komt uit de middeling van cijfers een hoger cijfer.

Het eindcijfer wordt afgerond tot een geheel cijfer 1 t/m 10.

GO-NO GO beoordeling

In week 5 van het afstuderen lever je een onderzoeksplan op. Dit bevat voorwoord, (voorlopige) literatuurlijst, inleiding, doelstelling, vraagstelling, literatuurstudie en onderzoeksplan met planning en wordt beoordeeld op criteria 1a, 1b, 1c, 3a, 3b, 3c, 3d, 4 en 5.

De beoordelaars bepalen of je:

- Een voldoende resultaat hebt om het onderzoek te starten -> je kunt doorgaan met het onderzoek
- Een bijna voldoende resultaat hebt; er ontbreken nog enkele gemakkelijk te repareren zaken. Deze worden aangegeven -> Je krijgt (maximaal) 2 weken om de aangegeven zaken te verbeteren. Wanneer de reparatie positief is beoordeeld kun je het onderzoek starten.

- Een onvoldoende resultaat. Er ontbreekt veel of veel onderdelen zijn onvoldoende, waardoor het niet in 2 weken te repareren is. -> Je moet opnieuw beginnen met een nieuwe of aangepaste vraag- en doelstelling. De einddatum verschuift 5 lesweken.

Onderdeel (hoofdstuk)

Waarvoor moet dit onderdeel voldoen?

• Aspecten

1a Opmaak

- Verzorging verslag

NB: 1a, 1b en 1c worden als geheel becijferd en tellen 1x mee in het eindcijfer.

Het verslag is verzorgd en toegankelijk opgemaakt, je hanteert een duidelijke paragrafenstructuur, paginanummering en een prettig leesbare bladspiegel (=gebruik van marges, witruimtes, etc.)

1b Voorwoord

- Motivatie
- Dankbetuiging

Je schrijft een persoonlijk getinte tekst met je motivatie en je ervaring met het onderwerp. Eventueel schrijf je een persoonlijke dankbetuiging

1c Literatuurlijst

Geef op de juiste wijze de gebruikte literatuur aan, zoals aangegeven in de schrijfwijzer.

2 Samenvatting

- Doelstelling
- Vraagstelling
- Setting
- Participanten
- Methoden
- Resultaten
- Conclusie

De samenvatting is maximaal 1 A-4. Je beschrijft de samengevatte doelstelling en de vraagstelling en geeft de setting en het aantal participanten aan.

Je beschrijft de gebruikte methode(n), de resultaten en de conclusie. Ook geef je de belangrijkste aanbeveling.

3a Inleiding

- Aanleiding
- Probleemanalyse

NB: 3a en 3b worden als geheel becijferd en tellen 1x mee in het eindcijfer.

In de inleiding beschrijf je de aanleiding voor het onderzoek. Welk probleem speelt hier en waarom is het een probleem? Waar doet het probleem zich voor en hoe is het ontstaan? Bij wie speelt het probleem?

3b Doelstelling van het onderzoek

Je beschrijft de doelstelling van het onderzoek. Deze moet voortvloeien uit het probleem. Definieer een afgebakend en eenduidig doel dat ook haalbaar is.

3c Vraagstelling

- Hoofdvrage
- Afgeleide deelvragen

NB: 3c en 3d worden als geheel becijferd en tellen 1x mee in het eindcijfer.

Zoals de doelstelling uit het probleem volgt, volgt de vraagstelling uit de doelstelling. Maak een zo specifiek mogelijk vraagstelling. De vraag moet enkelvoudig zijn gesteld en ook in het onderzoek daadwerkelijk zijn te beantwoorden. De vraag is open gesteld. Is het voldoen-

3d Relevantie van het onderzoek

- Relevantie van de vraag voor het beroep
- Indeling onderzoeksverslag

Onderdeel (hoofdstuk)

- **Aspecten**

4 Literatuurstudie

- Zoekvraag / deelvragen
- Zoekstrategie
- Bronnen
- Zoekresultaten m.b.t. deelvragen
- Bronvermelding
- Kritische interpretatie
- Schematische weergave resultaten
- Antwoord op vraag vanuit literatuur
- Implicaties voor praktijkonderzoek

de duidelijk over wie of wat je straks een uitspraak gaat doen?

Uit de hoofdvraag komen tussen de 3 en de 5 deelvragen. Deze vragen moeten bijdragen aan het beantwoorden van de algemene vraagstelling. **Vraag je vooral af of de vraag + deelvragen te onderzoeken zijn binnen het tijdsbestek van het onderzoek.**

Geef aan -vanuit de literatuur en de praktijk- dat de geformuleerde vraag de moeite van het beantwoorden waard is. Leg een relatie met het beroepsprofiel, de beroepspraktijk en je eigen visie.

Beschrijf tot slot de globale indeling van het onderzoeksverslag: wat kan de lezer verwachten?

Waarom moet dit onderdeel voldoen?

Je geeft eerst de vraag van de literatuurstudie aan met eventuele deelvragen. Bij de literatuurstudie draait het om een duidelijke bronvermelding: Verantwoord je zoekstrategie zoals die in de schrijfwijzer staat.

In je onderzoek moet je minimaal 8 (semi)-wetenschappelijke bronnen gebruiken, waarvan minimaal 2 onderzoeksartikelen. Er moeten minstens twee Engelstalige artikelen worden gebruikt. Als je samen met een ander het onderzoek uitvoert, dan geldt het aantal genoemde bronnen per persoon.

Structureer je resultaten aan de hand van de deelvragen. Geef per deelvraag je gevonden resultaten aan.

Geef steeds aan welk resultaat uit welke bron komt. Belangrijk is om tot een integratie van de verschillende bronnen te komen. Geef eventueel citaten aan waarin een kritische interpretatie wordt gegeven van de betekenis van de resultaten. Je kunt ook aangeven waar hiaten in kennis zijn.

Vat de resultaten van de literatuurstudie samen in een schema.

De literatuurstudie besluit met een antwoord op de vraagstelling (van de literatuurstudie), eindig met een antwoord wat je nu wel en niet weet.

Geef nu aan wat de implicaties van je literatuurstudie zijn voor het praktijkonderzoek. Is je vraagstelling gewijzigd, of ga je bijvoorbeeld in de praktijk toetsen wat je in de

5 Methode

Toelichting en Verantwoording:

- Onderzoeksmethodiek
- Methode dataverzameling
- Planning

Toelichting op:

- Ethische aspecten
- Data-analyse
- Meetinstrumenten
- Onderzoekskwaliteit

6 Resultaten

- Beschrijving
- Structuur

7 Conclusie

- Antwoord op deelvragen en hoofdvraag
- Bijdrage aan doelstelling

Onderdeel (hoofdstuk)

- **Aspecten**

literatuurstudie hebt gevonden?

In het hoofdstuk methode beschrijf je welke onderzoeksmethodiek je zult toepassen (t.b.v. onderzoeksplan) of hebt toegepast (eindverslag). Dat begint met de vraag of het design passend is bij vraagstelling.

Beschrijf en verantwoord je hoe je data hebt verzameld. Waar – in welke setting- en met welke participanten is het onderzoek uitgevoerd. Met welke methodiek heb je respondenten bevraagd? Hoe heb je participanten geworven en geselecteerd? Hoeveel respondenten hebben geantwoord? Welke ethische aspecten zitten er aan de methode? Heb je toestemming gevraagd? Beschrijf de methode van data-analyse.

Geef aan welke meetinstrumenten je hebt gebruikt en hoe de kwaliteit daarvan is. Wat heb je gedaan om de kwaliteit van onderzoek te verhogen. Denk aan Validiteit/ Betrouwbaarheid/ Triangulatie.

Ook geef je aan volgens welke planning het onderzoek wordt / is uitgevoerd

Beschrijf op een objectieve manier de resultaten van je onderzoek. Structureer de resultaten en maak daarbij gebruik van tabellen en/of citaten.

In het hoofdstuk conclusie geef je antwoord op de vraagstelling. Je loopt de deelvragen na en beantwoordt de hoofdvraag.

Je gaat na in hoeverre het onderzoek bijdraagt aan je doelstelling.

Waarom moet dit onderdeel voldoen?

8 Discussie

- *Vergelijking resultaten met literatuur*
- *Sterke en zwakke kanten onderzoek*
- *Betekenis resultaten voor de praktijk*
- *Waarde voor de opdrachtgever (o.b.v. feedback)*
- *Generaliseerbaarheid*
- *Aanbevelingen*
- *Vernieuwendheid, originaliteit en haalbaarheid van de aanbevelingen*
- *Evt. vervolgonderzoek*
- *Reflectie op werkwijze, proces en leren*

NB: dit onderdeel telt 2x mee in het eindcijfer.

In de discussie gaat het erom dat je alles overziet en jezelf de vraag stelt: wat betekenen de resultaten? In dit hoofdstuk beschrijf je ook de aanbevelingen.

Bespreek de resultaten en vergelijk de resultaten met de literatuur. Wat zijn de sterke en de zwakke kanten van het onderzoek?

Belangrijk is nu wat het onderzoek voor de praktijk betekent. Wat kan de opdrachtgever met de resultaten? Geef aan wat de opdrachtgever van het resultaat vindt.

Zijn de resultaten generaliseerbaar (= breder toepasbaar dan alleen in de onderzochte situatie) en waarom wel of niet? Is er vervolgonderzoek nodig?

Geef aanbevelingen. Zorg ervoor dat die vernieuwend maar ook haalbaar zijn. Ze moeten bijdragen aan het oplossen van het probleem en ook nog creatief. De aanbevelingen mogen origineel, "eigen" en out of the box zijn.

Na de aanbevelingen volgt een reflectie. Je geeft inzicht in je eigen werkwijze en het proces dat je hebt doorlopen. Wat was jouw rol in het onderzoek en wat heb je geleerd?

